

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

52. An incidat in casum reservatum blasphemiae, si quis in ebrietate illam proferat, quam ante ebrietatem praevideat? Et an iste in censuram incidat si ea esset lata contra blasphemantes? Et an si quis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Sup. hoc in tractat. 3. diſput. 1. punct. 2. §. 5. num. 30. afferentes
 §. 66. Monasteria Regularium eſſe loca exempta, non ra-
 tione ſui, ſed ratione perſonarum. Ergo corruunt
 omnia ſupradicta. Et nouiſſimè ſapientiſſimus Pater
 Arriaga in curſu Theologico, tom. 4. tract. de legibus,
 diſputatione 13. ſect. 2. num. 21. & 22. ſolide probat
 diuerſum eſſe locum exemptum à loco extra Diocè-
 ſim: Et idèd, ego magis adhæreo huic ſententiæ,
 licet contraria non careat ſua probabilitate, quam
 præter Doctores citatos, tenet Bordonus in Conſ. Re-
 gul. tom. 1. reſol. 7. n. 4. Bonacina de cenſuris, queſt. 1.
 punct. 11. num. 8. Paſqualigus in queſtionibus Can.
 queſt. 176. per totam. & Marcus Vidal. in Arca Theo-
 log. Moral. titul. de cenſuris, Inquiſit. n. 36.

RESOL. LII.

An incidat in caſum reſeruatum blaſphemia, ſi quis in
 ebrietate illam proferat, quam ante ebrietatem
 prouidit?
 Et an iſte cenſuram incurrat, ſi ea eſſet lata contra
 blaſphemantes?
 Et an ſi quis vinum uſque ad ebrietatem ſumeret ad
 finem, & animo iactandi blaſphemias, iſte incidat
 in caſum reſeruatum blaſphemie, ſi illas proferat in
 ebrietate?
 Et an iſte in iſto caſu non teneatur conſiteri, ſe illas
 iactaſſe, ſed ſatis ſit dicere, quod ſe inebriauit animo
 illas iactandi?
 Et notatur caſum reſeruatum blaſphemie eſſe de blaſ-
 phemia publica, & conſuetudinaria.
 Sed difficultas eſt, quænam dicenda ſit blaſphemia pu-
 blica, & quænam dicatur prolata ex conſuetudine?
 Et an conculcantes & percutientes imagines ſacras ſint
 blaſphemi vel ſacrilegi?
 Et an hoc delictum pertineat ad S. Officium? Ex part.
 10. tr. 14. & Miſc. 4. Ref. 70. aliàs 68.

Sup. hoc in §. 1. A
 Liqui affirmatiuè reſpondent. Ratio illo-
 rum eſt, quia talis blaſphemia diceretur
 voluntaria in cauſa. Et ſic putant quod iſte incidere
 in Cenſuram, ſi ea eſſet lata contra blaſphemantes.
 Ad quod facit regula, quam communiter tradunt
 Doctores ad diſponendum quodnam voluntarium
 ſufficiat ad incurrendam cenſuram: videlicet, ſi ver-
 ba legis abſolute prohibeant aliquid delictum ſub
 cenſura, puta homicidium, cenſuram incurri volun-
 tatiè occidendo eo voluntario, quod ſufficit ad cul-
 pam lethalem, & ad contumaciam contra Eccleſiam.
 Sed voluntarium in cauſa ſufficit ad peccatum mor-
 tale: Ergo ſufficiet ad cenſuram: Ergo etiam ad re-
 ſeruationem. Secùs verò quando culpa ſua fuiſſet
 quidem factus ebrius, ſed tamen non aduertiffet ad
 periculum blaſphemandi, quia in tali caſu ſola ebric-
 tas eſſet illi imputanda, non blaſphemia.

2. Sed Oliuerius Mazuchellus, in tract. de caſibus
 reſeruat. diſp. 2. cap. 16. queſt. 3. num. 55. contrariam
 ſententiam docet, quia talis blaſphemia in ebrietate
 prolata, non eſt peccatum: ergo nec reſeruata. Pro
 quo aduerte blaſphemiam, & alia peccata oris, puta
 hæreſim, maledictionem, contumeliam eſſentialiter
 non eſſe talia, niſi cum vſu rationis proferantur.
 Cæterum ita blaſphemantem non incidere in caſum
 expreſſè docet Graſſius in Praxi, lib. 1. cap. 10. nu-
 mer. 52. Addit etiam idem Mazuchellus id verum
 eſſe etiamſi quis vintum uſque ad ebrietatem ſumeret
 ad finem blaſphemandi, iſte non incidere in caſum.
 Et ratio eſt, quia illi adhuc imputari non poſſet pec-
 catum blaſphemie; utpote quod vſum rationis re-
 quirat. Vide Sancium in Selectis diſputat. 20. n. 5. ad
 medium, qui ad finem numeri infert, eum, qui ſe in-

ebriauerit animo iactandi blaſphemias, ſi tempore
 ebrietatis illas iactet, non teneri in confeſſione di-
 cere ſe illas iactaſſe, ſed ſatis eſſe dicere quod ſe in-
 ebriauerit animo illas iactandi.

3. Notandum eſt tamen hic obiter, caſum reſer-
 uatum blaſphemie eſſe de blaſphemia publica, &
 conſuetudinaria. Difficultas eſt, quænam dicenda ſit
 blaſphemia publica. Dico igitur cum noſtro Patre
 Vidal. in Arca Theolog. Mor. tit. de blaſphemia. In-
 quiſit. vnica, num. 38. quod ad minus coram ſex per-
 ſonis audientibus pronunciarì blaſphemiam, dicen-
 da eſt blaſphemia publica; quia penè occultum di-
 citur, quod ſit coram quinque, cap. Quis aliquando.
 §. Hac ergo ſecreta de Panit. diſp. prim. & Gloſ. in cap.
 Maniſeſta 2. queſt. 1. ubi habetur, occultum, dici,
 quod quinque ſciunt. Obſeruat etiam idem Vidal,
 num. 41. cui adde Finellium, de caſibus reſeru. caſ. 3.
 n. 26. non eſſe dicendam blaſphemiam publicam,
 quando quis blaſphemat coram filiis, vel famulis
 tantum, etiamſi eſſent plures quàm decem: Nam ad
 dicendam blaſphemiam publicam requiritur præſen-
 tia, & intelligentia Exteriorum, qui non ſint ex fa-
 milia blaſphemantis. Altera difficultas eſt, quænam
 blaſphemia dicatur prolata ex conſuetudine. Aliqui,
 vt Graſſius in ſua Praxi Caſuum reſeru. lib. 1. cap. 10.
 num. 14. Lucas Floronus de Caſibus reſeru. part. 2.
 caſu 3. nam. 10. & alij ex tribus actibus volunt induci.
 Alij, vt Iaſon in leg. Ait Prætor. 1. §. Iurari. ff. de
 Iurando, num. 4. cum eius Aſſecſis, ſentiunt non
 conſtitui per ternos actus, ſed requiri multò plures,
 non tenentes tamen numerum. Alij volunt, nec decem
 ſufficere actus in vno, aut altero die productos,
 vt Finellius cum eius Sæctatoribus tr. de Caſib. reſeru.
 caſ. 3. num. 28. alij procedunt cum diſtinctione ſic,
 vel conſuetudo eſt circa peccata contra Juſtitiam, vt
 peccatum furti, & homicidij; vel eſt, circa peccata
 contra charitatem, velut eſt ſodomia, inceſtus, blaſ-
 phemia, &c. Suppoſita hac diſtinctione, dicunt in
 peccatis contra Juſtitiam conſtitui conſuetudinem ex
 geminato, aut triplicato peccato interpolatis tem-
 poribus parato; & autumant ſic debere intelligi
 Doctores ſtatuentes conſuetudinem conſtitui ex du-
 plici, aut triplici actu; nam quis non affirmaret illum
 eſſe conſuetudinarium furem, aut homicidam, qui in
 anno tria committeret furta grauiora aut homicidia?
 Cæterum in peccatis ſolummodo contra charitatem
 exiſtunt non eſſe improbabilem opinionem Fi-
 nellij, & eius Sæctatorum, dicentium neque decem
 ſufficere actus in vno, aut altero die productos,
 Patet enim, quod ſi reſeruetur mollities, quæ eſt
 peccatum contra charitatem, non ſufficeret actus
 ternus, vel quaternus, aut etiam maior numerus ad
 conſtituendam conſuetudinem. Quapropter leui
 negotio Doctores diſſidentes de numero iterationis,
 ad conſtituendam conſuetudinem poſſent conciliari
 hanc admittendo diſtinctionem, quam vt longè at-
 tendendam, propono; quia diſtinguentes, vel at-
 tingunt veritatis finem, vel ei approximantur. Alij
 declinando ab extremis, tanquam periculofis, & viam
 ſequentes medium, quæ vulgo dicitur, Regia, aiunt
 quinque ſufficere actus, & in propoſito quinque
 blaſphemias, ad conſtituendum hominem conſue-
 tudinarium in blaſphemiis. Iſtius ſententiæ ſunt
 præcipuè, quos viderim ipſe Lazarius Canoniar.
 Q. queſt. 8. num. 5. Homobonus de Caſibus reſeru.
 part. 2. caſu 1. Petrus Bellochius in Praxi Morali
 Theolog. part. 2. queſt. 1. num. 242. & ita etiam docet
 Vidal, num. 40. Ex his patet, quod rarò accidit, vt
 obſeruat Finellius ubi ſupra num. 29. conſuetudina-
 rium, & publicum, in eodem concurrere; Multi
 enim ſunt blaſphematores conſuetudinarij, qui tam-
 en non ſunt publici, & è contra; caſus vero com-
 plectitur

Sup. conten-
 to in hoc §.
 lege doctri-
 nam §. 1. per
 rorum, Ref.
 ſeq. & pro
 parte vide
 doctrinam §.
 Ref. not. ſeq.

Sup. hoc
 præter do-
 ctinam §. not.
 præterea, ſi-
 gnante in
 tom. 5. tr. 11.
 ex Ref. 8. le-
 ge doctri-
 nam §. Nota
 tamen.

plectitur utrumque. Neque hoc dixisse volui ad laxandas Confessoriorum manus, verum ad eosdem liberandos errore, ne, si forte quępiam absoluant contra conscientiam erroneam sponte sua, si non excommunicationis, saltem mortalis peccati laqueo se implicant, & plurimi etiam se excommunicatos credent, etsi non essent.

4. At si aliquis hic querat, an conculcantes, vel percutientes sacras imagines sint blasphemii, vel sacrilegi? Respondeo, hanc esse blasphemiam, docere Gypium de casibus reservat. cap. 9. casu 3. num. 8. esse verò sacrilegium melius tenet Pater Vidal. *vbi supr.* num. 33. Sed quicquid sit de hoc, certum est tale delictum pertinere ad Sanctum Officium tanquam merè Ecclesiasticum; & ita me citato tenet nouissimè Antonellus in *Regim. Eccl. Episc. tom. 2. lib. 6. cap. 25. num. 1.*

RESOL. LIII.

An sit blasphemus consuetudinarius qui post retractatū per actum oppositum pravam voluntatem, iterum deliberatè per tres vices blasphemat?

Et an iste nunquam incidat blasphemando tali modo in casum reservatum blasphemia publicæ, & ex consuetudine; & hoc toties quoties per retractationem, & post actum contritionis extra Sacramentum detestatur consuetudinem aduertenter blasphemandi, si iterum semel, vel bis, aut ter blasphemat post ultimam retractationem, confessionem, vel contritionem?

Et notatur, quod hoc non debet intelligi de blasphemis eodem tempore, eodemque impetu ira prolatis, sed de euomit in interpolatis temporibus.

Et quid est dicendum de eo, qui in ludo eodem, & cum eisdem personis ex intervallo, & interpolatis diuersis verbis pluries blasphemauit Deum, vel B.V. virginem, an, inquam, incidat in casum reservatum, ut blasphemus ex prava consuetudine? Ex part. 1. o. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 7. 1. aliis 69.

Sup. doctrina §. 1. **A**ffirmatiuè respondet Carolus de Baucio de casibus reservat. Ecclesia Neapolitana, fol. 41. vbi sic ait: Dubium est, qui sic blasphemat coram quinque Deum ex peruersa consuetudine, sed accepta penitentia in foro penitentiali decreuit apud se non amplius blasphemare; verum post aliquod temporis spatium, iterum re incidit bis, aut ter coram sex personis, an iste dicatur peruersè blasphemare? Respondetur quod sic, quia consuetudo facile inducitur, sed difficulter repellitur, & res de facili redit ad pristinam naturam Rursus illud dicitur nunquam fuisse, quod nunquam decreuit, ut patet ex cap. *Nam & ego*, iuncta gloss. de verb. significat. sed qui post blasphemiam penitentia peracta recidunt, non videntur persistisse in penitentia: ergo perseverant in habitu peruerso blasphemie, ut consuetudo reuiuiscat; ut patet ex Textu, in cap. *Eos*, qui de sentent. Excommunicat. in 6. Hucusque Baucius; cui adde Grassium, de Casib. reservat. lib. 1. cap. 10. num. 67.

2. Sed negatiuam sententiam tenet noster Pater Vidal. in *Arca Theolog. Mor. tit. de Blasphemia. Inquis. vnica*, num. 42. sic asserens: Quares an censetur blasphemans ex peruersa consuetudine ille, qui dum confessus est peccata sua habuit firmum propositum se corrigendi, & non amplius blasphemandi: attamen interiecto aliquo temporis spatio, iterum aduertenter blasphemat semel, aut bis coram tot personis sufficientibus ad faciendam blasphemiam publicam, & per consequens an illa blasphemia com-

prehendatur sub casu reservato? Respondetur negatiuè. Probatum primò, quia blasphemie remissa non aggravant, neque coincidunt cum subsequentiibus sed ista vltima non sunt ex se sufficientes ad constituendum blasphemantem ex consuetudine: ergo non censetur blasphemans ex prava consuetudine, qui post habitum efficacis propositum non amplius blasphemandi iterum semel, vel bis blasphemat, ac idcirco talis blasphemia non erit reservata: Antecedens probatur, quia blasphemie remissa per penitentiam sunt omninò extinctæ, quoad omne iurum esse, & virtutem: ergo nullo modo concurrunt ad constituendas subsequentes: Nam quod in se nullo esse habet, neque etiam potest concurrere ad esse alterius. Secundò probatur: illa consuetudo peccaminosa blasphemandi videtur interrupta per efficacis propositum se abstinendi ab hoc blasphemie peccato: ergo cessat status huius peccati; cum eius causa sit interrupta, & ablata, & idèd per actus subsequentes denudò incipitur, non verò continuatur: ergo quis iterum blasphemando semel, vel bis, non censetur blasphemans ex consuetudine prava, & per consequens illa blasphemia non erit reservata. Aduertendum etiam est, hanc nostram probabilissimam, & veram opinionem verificari semper, toties quoties quis per actum contritionis extra Sacramentum Penitentiae detestatur hanc peruersam consuetudinem aduertenter blasphemandi. Vnde, si quis coram pluribus personis in diuersis temporibus profecerit semel, aut bis, vel ter blasphemiam aduertenter, & postea per verum contritionis actum se penitenter, & deinde interiecto temporis spatio iterum semel, bis, vel ter blasphemaret coram pluribus personis, ac præterea denudò se efficaciter penitenter, & id per plures vices obseruaret tam labi in peccatum blasphemie, quam resurgere cum Dei gratia dico, quod iste nunquam incidere blasphemando tali modo in casum reservatum blasphemie publicæ, & ex consuetudine. Patet ex supra adductis. Nota ergo pie lector totum id diligenter, si vis immunis esse a multis scrupulis: Nam hic casus passim solet occurrere. Et hæc omnia docet Pater Vidal vbi supra: in cuius favorem obseruo hanc opinionem extare in tabella casuum conscientie Episcopatus Bergomensis, in qua vt obseruat Lyppo de Casibus reservatis, part. 2. casu 11. num. 9. declaratur vt tempus ac numeratio actuum blasphemiarum incipiat post habitum vltimam confessionem, vsque ad immediatè sequentem. Et hoc etiam docet Floronus de Casibus reservatis, part. 2. cas. 3. num. 10.

3. Et nota hic superius dicta debere intelligi, non de blasphemis in eodem impetu iræ, eodemque tempore prolatis, sed de euomit in interpolatis temporibus. Ratio est, tum quia actus plures vnico contextu facti, pro vnico iudicantur. Curtius, consil. 54. super duob. col. 1. in fine. Tum quia ex continuatione actus vnus crimen supponitur. Dices cum leg. *Nunquam plura*, ff. de Privat. delictis; quòd plura delicta pluribus penis plecti debent: ista autem sunt plura delicta, scilicet plures blasphemie: ergo, vel pluribus penis, vel saltem pena reuerentionis puniri debent. Respondetur, quod nec pluribus penis plecti debent quia non sunt euomitæ cum intervallo temporis: nec item plecti debent pena reservationis, quia non sunt plura peccata blasphemie formaliter loquendo, vti requiritur ad incidendum in casum, sed vnum. Obijcies, quod actus geminatus plus operatur, quàm simplex. leg. *Cum scimus*, Cod. de Agric. & censuris, lib. 11. Respondetur, quod operatur aliquid plus quoad ostensionem maioris malitiæ, sed non quoad multiplicatam actuum, seu blasphemiarum formaliter distinctarum.

4. Nota